

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Teisingumo ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2023/2411 įgyvendinimo“ projektą (toliau – Projektas dėl Reglamento įgyvendinimo) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Projektas dėl valstybės rinkliavos).

Projektas dėl Reglamento įgyvendinimo parengtas siekiant užtikrinti Reglamento (ES) 2023/2411 dėl amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos¹ nuostatų įgyvendinimą. Reglamentas bus taikomas nuo 2025 m. gruodžio 1 d.

Projekte numatoma **paskirti Valstybinį patentų biurą bendruoju kontaktiniu centru**, numatyto Reglamento (ES) 2023/2411 19 straipsnio 5 dalyje. Pastebėtina, kad 2025 m. birželio 6 d. Komisijos sprendimu C(2025)3529 final Lietuvos Respublikai buvo leista nukrypti nuo Reglamento (ES) 2023/2411 numatyto amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų registravimo procedūros nacionalinio etapo, kadangi buvo įvykdytos visos Reglamento (ES) 2023/2411 19 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos. Reglamento 19 straipsnio 5 dalis nustato, kad valstybė narė, kuriai leista taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, turi paskirti bendrą kontaktinį centrą visais techniniais klausimais, susijusiais su gaminiais ir paraiškomis, ir pateikti Komisijai ir Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai jo kontaktinius duomenis. Tas bendras kontaktinis centras turi būti nepriklausomas nuo pareiškėjų ir nešališkas. Pažymėtina, kad Valstybinis patentų biuras veikia intelektinės nuosavybės apsaugos srityje ir atitinka nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimus, todėl Projekte dėl Reglamento įgyvendinimo šią instituciją siūloma paskirti bendruoju kontaktiniu centru.

Projekte numatoma **paskirti Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą kompetentinga institucija** pagal Reglamento (ES) 2023/2411 50 straipsnio 1 dalį. Kompetentinga institucija turės atlikti Reglamento (ES) 2023/2411 49 straipsnyje numatytą kontrolę ir vykdymo užtikrinimą: tikrinti, ar geografinė nuoroda žymimas gaminyje atitinka gaminio specifikaciją ir

¹ 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2411 dėl amatininkų ir pramonės gaminių geografinių nuorodų apsaugos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1001 ir (ES) 2019/1753

stebėti geografinių nuorodų naudojimą rinkoje, be kita ko, vykdant elektroninę prekybą. Reglamento (ES) 2023/2411 50 straipsnio 2 dalis nustato, kad kompetentingos institucijos turi būti objektyvios ir nešališkos ir veikti skaidriai, jos turi turėti kvalifikuotų darbuotojų ir išteklių, būtinų, kad jos galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas. Nors Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba šiuo metu nevykdo funkcijų, susijusių su geografinių nuorodų apsaugos kontrole, tačiau jos turima kompetencija prižiūrint įvairaus pobūdžio gaminių teikimą į rinką, įskaitant elektroninės prekybos stebėseną, leidžia spręsti, kad ši institucija galės sėkmingai vykdyti funkcijas, susijusias su geografine nuoroda žymimų gaminių kontrole.

Siekiant nesukelti neproporcingos administracinės naštos tiek verslui, tiek kompetentingai institucijai ir užtikrinti greitesnį gaminio pateikimo į rinką procesą Projektu dėl Reglamento įgyvendinimo pasirenkamas paprastesnis, t. y. Reglamento (ES) 2023/2411 51 straipsnyje nustatytas gaminio pateikimo į rinką kontrolės modelis – gaminio, žymimo geografine nuoroda, atitiktis atitinkamai gaminio specifikacijai būtų tikrinama taikant savideklaraciją². Savideklaracija būtų teikiama naudojant Reglamento (ES) 2023/2411 I priede išdėstytą standartinę formą.

Reglamento (ES) 2023/2411 51 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kompetentinga institucija, įsitikinusi, kad savideklaracijoje pateikta visa reikiama informacija ir ji yra nuosekli, neturėdama abejonių dėl atitikties, išduoda leidimo naudoti geografinę nuorodą atitinkamam gaminiui sertifikatą arba atnaujiną esamą sertifikatą. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu dėl Reglamento įgyvendinimo Valstybinei vartotojų tarnybai pavedama vykdyti savideklaracija grindžiamą atitikties tikrinimą pagal Reglamento (ES) 2023/2411 51 straipsnį, o tai apimtų ir leidimo naudoti geografinę nuorodą atitinkamam gaminiui sertifikato (toliau – leidimo sertifikatas) išdavimą ir jo atnaujinimą, taip pat į Reglamento (ES) 2023/2411 65 straipsnio 2 dalį, parengtas Projektas dėl valstybės rinkliavos. Už leidimo sertifikato išdavimą ir jo atnaujinimą siūloma nustatyti 130 eurų dydžio valstybės rinkliavą. Pažymėtina, kad tiek leidimo sertifikato išdavimas, tiek atnaujinimas reikalaus tokio paties darbo indėlio, todėl siūloma nustatyti tokio paties dydžio valstybės rinkliavą.

Projekte, įgyvendinant Reglamento (ES) 2023/2411 58 straipsnio 1 dalį, numatoma įpareigoti Valstybinį patentų biurą skelbti ir, prireikus, atnaujinti savo interneto svetainėje kompetentingos institucijos pavadinimą ir kontaktinius duomenis.

Priėmus projektus, bus įgyvendinti Reglamento (ES) 2023/2411 reikalavimai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektai nėra susiję su strateginių dokumentų nuostatų įgyvendinimu.

Projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

² Reglamento (ES) 2023/2411 52 straipsnis numato, kad kaip alternatyvą 51 straipsnyje nustatyta procedūrai, valstybės narės gali pasirinkti ne savideklaraciją, o kontrole grindžiamą tikrinimo modelį.

Projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projektuose nėra numatyta naujų sąvokų ir jas apibūdinančių terminų.

Projektams įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų, kadangi Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai pavedamos naujos funkcijos, susijusios su pramonės ir amatininkų gaminių su naudojamomis geografinėmis nuorodomis, kontrole rinkoje ir su leidimų sertifikatų išdavimu bei atnaujinimu. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos duomenimis, naujų funkcijų vykdymui reikalingas 1 naujas etatas (per visus rinkos priežiūros padalinius) geografinių nuorodų naudojimo rinkoje stebėsenai bei kontrolei, ir tai sudarytų 32603 eurus kasmet. Valstybiniam patentų biurui pavedamų bendrojo kontaktinio punkto funkcijų atlikimui papildomo finansavimo poreikio nėra.

Projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje ir pateikti derinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Finansų ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Nacionaliniam akreditacijos biurui, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Valstybiniam patentų biurui, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijai, Vilniaus krašto tautodailininkų-meno kūrėjų bendrijai, Lietuvos tautinio paveldo gamintojų ir kūrėjų asociacijai, Vilniaus dailiųjų amatų asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmams.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Nacionalinis akreditacijos biuras, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Valstybinis patentų biuras projektus derino be pastabų. Finansų ministerija išvados nepateikė, tačiau darbo tvarka pateikė pasiūlymus dėl valstybės rinkliavos dydžio apskaičiavimo pagrindimo, ir, atsižvelgiant į tai, pagrindimas buvo patikslintas. Žemės ūkio ministerija išvadoje iš esmės pritarė projektams, tačiau pateikė pastabą, kad Projekte dėl Reglamento įgyvendinimo nėra numatyta, kaip bus įgyvendinama Reglamento (ES) 2023/2411 61 straipsnio nuostata dėl sankcijų, kur nurodoma, kad „Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 1 d. praneša apie tas taisykles ir priemones Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtakos turinčius pakeitimus.“ Pažymėtina, kad rengiantis Reglamento (ES) 2023/2411 įgyvendinimui poreikis nustatyti naujas sankcijas nebuvo identifikuotas: Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, atlikdama kontrolę, taikys sankcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 156 straipsnyje, t. y. analogiškas sankcijas, kurias šiuo metu taiko Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba už reikalavimų, susijusių su susijusių su maisto produktų geografinių nuorodų apsauga, nesilaikymą.

Verslo atstovai pastabų ir pasiūlymų dėl pateiktų derinti projektų nepateikė.

Pažymėtina, kad 2024 m. birželio-liepos mėn. Teisingumo ministerija vykdė [viešąsias konsultacijas](#), kurių metu, be kita ko, buvo tariamasi ir dėl Reglamento (ES) 2023/2411 kontrolės mechanizmo, o į viešąsias konsultacijas buvo pakviesti tiek valstybės institucijų, tiek verslo, įskaitant amatininkus ir tautodailininkus, atstovai.

Projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupė (vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt, tiesioginė rengėja – vyriausioji patarėja Asta Godienė, tel. +370 602 56587, el. p. asta.godiene@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2023/2411 įgyvendinimo“ projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
4. Valstybės rinkliavos dydžio apskaičiavimo pagrindimas, 1 lapas.
5. Reglamento (ES) 2023/2411 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2023/2411 įgyvendinimo“ projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
6. Reglamento (ES) 2023/2411 ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto atitikties lentelė, 2 lapai.
7. Institucijų išvados, 4 lapai.

Laikinais einantis teisingumo ministro pareigas

Rimantas Mockus